
FSMA_2025_16 dd. 25-11-25

Permanente opleiding van erkende complianceofficers en compliancemedewerkers

Toepassingsveld:

(i) Erkende complianceofficers, (ii) medewerkers van de compliancefunctie van gereglementeerde ondernemingen, (iii) deskundigen die een kandidaat-complianceofficer begeleiden die niet over de vereiste ervaring beschikt, (iv) personen die geslaagd zijn in het examen voor complianceofficers maar die niet in een gereglementeerde compliancefunctie werken.

Doelstelling:

Deze mededeling informeert voornoemde entiteiten over de draagwijdte van de verplichting tot permanente opleiding. Zij vervangt de punten 1 en 2 van de mededeling FSMA_2018_05 van 8 mei 2018 en het standpunt FSMA_2019_03 van 4 september 2019.

Erkende complianceofficers en medewerkers van de compliancefunctie ('compliancemedewerkers') van gereglementeerde ondernemingen¹ moeten hun beroepskennis verplicht op peil houden. **Erkende complianceofficers** moeten per opleidingscyclus van drie jaar minimum 40 uur opleiding volgen. Voor **compliancemedewerkers** geldt een verplichting van minimum 20 uur per opleidingscyclus². Dezelfde voorwaarden gelden voor **de deskundigen** die zijn aangesteld om kandidaat-complianceofficers te begeleiden die nog niet over de vereiste drie jaar ervaring beschikken³. Als zij naast hun aanstelling als deskundige ook erkend complianceofficer zijn, moeten zij minimum 40 uur opleiding per cyclus volgen, zoniet moeten zij 20 uur per opleidingscyclus volgen. De gereglementeerde ondernemingen moeten erop toezien dat de opleidingsvereisten worden nageleefd.

Personen die geslaagd zijn in het examen voor complianceofficers maar die niet in een gereglementeerde compliancefunctie⁴ werken, moeten per cyclus 20 uren opleiding volgen om de geldigheid van hun examenattest te behouden.

¹ De **gereglementeerde ondernemingen** zijn de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen, de beheervennootschappen van openbare (alternatieve) instellingen voor collectieve beleggingen en de verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht, en de in België gevestigde bijkantoren van dergelijke ondernemingen naar het recht van landen die geen deel uitmaken van de EER vermeld in art. 87bis, §1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en diensten.

² Art. 3, § 1, 3°, eerste lid, b) van het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers en de deskundigheid van de verantwoordelijken voor de compliancefunctie (hierna 'het reglement').

³ Art. 3, § 1, 1°, derde lid, a) van het reglement

⁴ Een niet gereglementeerde compliancefunctie is een functie die compliance-taken inhoudt maar die wordt uitgeoefend binnen een onderneming die niet onderworpen is aan de verplichting om over een gereglementeerde compliancefunctie te beschikken.

In deze mededeling vatten we de regels hierover samen.

1 De regels in een notendop

De FSMA kan afwijkingen toestaan op deze periode van drie jaar als de complianceofficer meer dan zes maanden afwezig is. De onderneming moet de FSMA een gemotiveerd verzoek tot afwijking sturen via het e-mailadres compliance.inspection@fsma.be. Het spreekt voor zich dat de onderneming bij langdurige afwezigheid van de complianceofficer passende maatregelen moet nemen om de gevolgen van deze afwezigheid op te vangen.

2 Erkende complianceofficers moeten 40 uur opleiding volgen per cyclus van drie jaar, vanaf hun definitieve erkenning

De opleidingscyclus van drie jaar begint bij de definitieve erkenning als complianceofficer. Binnen elke cyclus moet de erkend complianceofficer een opleidingsprogramma met een minimumduur van 40 uur volgen.

Wanneer spreken we van een 'definitieve erkenning'?

- Als de kandidaat al geslaagd was voor het examen op het moment waarop hij bij de onderneming in dienst trad als complianceofficer, dan is **zijn erkenning meteen definitief** zodra het directiecomité van de **FSMA** heeft **beslist** om hem **op de lijst van erkende complianceofficers op te nemen voor deze onderneming**.
- Als de kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om binnen het jaar na zijn aanstelling als complianceofficer aan te tonen dat hij geslaagd is, dan is hij pas **definitief** erkend als de **FSMA** aan de onderneming heeft bevestigd dat ze **er akte van heeft genomen dat de kandidaat geslaagd is voor het examen**. De FSMA zal op dat moment op de lijst van

erkende complianceofficers de vermelding verwijderen dat de kandidaat nog moet slagen voor het examen⁵.

Voor kandidaten die **voor 1 juni 2018** definitief erkend waren, is de eerste opleidingscyclus gestart op **1 januari van het jaar na hun definitieve erkenning**⁶.

Let op, een nieuwe opleidingscyclus van 3 jaar start in de volgende situaties:

- De erkend complianceofficer wordt erkend complianceofficer bij een andere onderneming. Dan start een nieuwe cyclus van 40 uur.
- De erkend complianceofficer wordt compliancemedewerker bij een andere onderneming. Dan start een nieuwe cyclus van 20 uur.

Samengevat: wanneer start de opleidingscyclus van erkende complianceofficers?

De gereguleerde ondernemingen moeten erop toezien dat hun erkende complianceofficer de opleidingsvereisten naleeft.

⁵ Tot juni 2024 bestond er een voorlopige lijst van complianceofficers en werd de kandidaat pas na een succesvol examen op de definitieve lijst opgenomen. De wijziging van het reglement van de FSMA van 26 maart 2024 bracht de verdwijning mee van het onderscheid tussen de voorlopige (nog niet geslaagd voor het examen) en de definitieve lijst (geslaagd voor het examen) van complianceofficers. De erkende complianceofficers worden voortaan op één enkele lijst ingeschreven met een specifieke vermelding voor de complianceofficers die nog niet geslaagd zijn voor het examen.

⁶ De opleidingscycli waarvan de duur van 1 januari tot 1 januari worden berekend, blijven verder lopen. De oude berekeningswijze blijft dus van toepassing.

3 Compliancemedewerkers moeten 20 uur opleiding volgen per cyclus van drie jaar, vanaf hun indiensttreding

Compliancemedewerkers van gereglementeerde ondernemingen moeten permanent opleiding volgen⁷. De opleidingscyclus van 20 uur start bij de indiensttreding in een compliancefunctie⁸.

Let op, een nieuwe opleidingscyclus van 3 jaar start in de volgende situaties:

- Een compliancemedewerker gaat aan de slag in de compliancefunctie van een andere gereglementeerde onderneming. Dan start een nieuwe cyclus van 20 uur.
- Een compliancemedewerker wordt erkend complianceofficer. Dan start een nieuwe cyclus van 40 uur.

De gereglementeerde ondernemingen moeten erop toezien dat hun compliancemedewerkers de opleidingsvereisten naleven.

4 Geslaagd voor het examen maar niet actief in een gereglementeerde compliancefunctie? Het examenattest blijft geldig door 20 uur opleiding te volgen per drie jaar, vanaf de datum van slagen

Sommige personen hebben met succes het compliance-examen afgelegd, maar werken niet of niet meer in een compliancefunctie bij een gereglementeerde onderneming. Als zij de geldigheid van het examenattest willen verlengen, om op een later moment erkend complianceofficer te worden, dan moeten ze elke drie jaar minimum 20 opleidingsuren volgen⁹. Deze personen moeten er dus **zelf** over waken dat ze voldoende permanente opleiding volgen.

Deskundigen die aangesteld zijn om een kandidaat-complianceofficer te ondersteunen en die zelf geen erkend complianceofficer zijn, volgen hetzelfde regime. Dit geldt ook voor andere consultants die compliancetaken uitvoeren voor een gereglementeerde onderneming. Zij moeten, te rekenen vanaf de datum waarop ze geslaagd zijn voor het examen, minimum 20 opleidingsuren per cyclus volgen. De aanstelling bij een nieuwe onderneming **heeft niet tot gevolg** dat een nieuwe opleidingscyclus start.

De compliancefunctie van een bijkantoor van een gereglementeerde onderneming uit de EER wordt niet beschouwd als een gereglementeerde compliancefunctie in de zin van deze mededeling. Medewerkers van deze bijkantoren die geslaagd zijn voor het examen, moeten per cyclus 20 uur

⁷ Dezelfde voorwaarde geldt voor de personen die met succes het compliance-examen hebben afgelegd en die compliance-opdrachten uitvoeren bij een gereglementeerde onderneming.

Een persoon die in compliance actief is (bijvoorbeeld als 'head of compliance' of als 'complianceconsultant') bij een onderneming die niet over een erkende complianceofficer moet beschikken, volgt de regels van de personen die geslaagd zijn voor het examen maar niet actief zijn in een gereglementeerde compliancefunctie.

⁸ Het is daarbij niet relevant of zij al dan niet geslaagd zijn voor het examen. De cyclus begint bij de indiensttreding.

⁹ Art. 3, § 1, 3°, eerste lid, b) van het reglement.

opleiding volgen om de geldigheid van hun examen te behouden, vanaf de datum waarop ze voor het examen geslaagd zijn.

5 Enkel de opleidingen die door de FSMA afgetoetst zijn aan de erkenningsvoorwaarden van de opleidingsinstellingen komen in aanmerking

De FSMA erkent de opleidingsinstellingen die opleidingen mogen aanbieden voor de bijscholing van erkende complianceofficers, compliancemedewerkers en geslaagden voor het examen¹⁰.

De FSMA publiceert op haar website een [lijst van de erkende opleidingsinstellingen](#) en [de agenda van de permanente opleidingen](#), met vermelding van het aantal uren dat in aanmerking komt. De agenda van de permanente opleidingen bevat enkel opleidingsprogramma's die door de FSMA afgetoetst zijn aan de erkenningsvoorwaarden van de opleidingsinstellingen.

De FSMA wijst op de volgende punten:

- **Enkel de opleidingen vermeld op de agenda van de permanente opleidingen, die op de website van de FSMA wordt gepubliceerd**, komen in aanmerking voor de bijscholing. Erkende opleidingsinstellingen kunnen ook opleidingen aanbieden die niet relevant zijn voor de permanente opleiding. Deze opleidingen worden niet op de agenda opgenomen en komen niet in aanmerking.
- Als een complianceofficer of een compliancemedewerker **actief is bij meerdere gereguleerde ondernemingen**, dan is hij onderworpen aan meerdere opleidingscycli. Hij kan de opleidingen die hij volgt voor meerdere opleidingscycli laten meetellen, voor zover ze relevant zijn. Opleidingen over gemeenschappelijke thema's kunnen meetellen voor alle opleidingscycli. Opleidingen over een bepaalde sector (bank- en beleggingsdiensten of verzekeringen) komen enkel voor die sector in aanmerking.
- **Opleidingen die de FSMA en de NBB organiseren**, komen enkel in aanmerking voor de bijscholing als ze opgenomen zijn in de agenda van de permanente opleidingen op de website van de FSMA. Voor deze opleidingen leveren de FSMA en de NBB een certificaat af.
- Wie **meermaals dezelfde opleiding** volgt, zelfs in verschillende talen, mag die maar één keer meerekenen per opleidingscyclus.
- De **lesgevers van de permanente opleidingen** mogen de tijd die zij besteden aan **lesgeven** in aanmerking nemen voor hun eigen bijscholing¹¹. De **voorbereidingsuren** tellen **niet** mee.
- De uren als **jurylid** van het **compliance-examen** tellen **niet** mee.

¹⁰ De FSMA erkent de opleidingsinstellingen na advies van de NBB.

¹¹ De lesgevers kunnen een bewijs leveren aan de hand van het gestandaardiseerd opleidingsprogramma dat de opleidingsinstelling moet opstellen, en dat de naam moet vermelden van de lesgever. Dat bewijs kan ook worden geleverd door de vermelding van de naam van de lesgever op de deelnameattesten die na afloop van één van die opleidingen worden afgeleverd.

6 De FSMA kan maatregelen nemen als de permanente opleidingsvereiste niet nageleefd is¹²

De gereguleerde ondernemingen moeten kunnen aantonen dat de permanente opleidingsvereisten worden nageleefd. Zij moeten de opleidingsattesten ter beschikking houden van de FSMA.

De FSMA kan verschillende maatregelen nemen als zij vaststelt dat de permanente opleidingsvereiste niet zijn nageleefd¹³. Zij kan de gereguleerde onderneming een bevel opleggen om binnen een bepaalde termijn de vastgestelde toestand te verhelpen. Mogelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld dat de complianceofficer binnen het jaar het tekort aan opleidingsuren moet inhalen of nog bijkomende opleidingsuren moet volgen. Dergelijke maatregelen hebben geen impact op de lopende cyclus: de bijkomende of in te halen opleidingsuren komen steeds bovenop de uren van de huidige opleidingscyclus.

Als de onderneming de vastgestelde toestand niet binnen de bepaalde termijn heeft verholpen, dan kan de FSMA een waarschuwing bekendmaken en/of een dwangsom opleggen.

De FSMA kan bovendien de erkenning als complianceofficer herroepen. Zij kan de auditeur ook gelasten met een onderzoek dat kan leiden tot een sanctie of een minnelijke schikking.

¹² We beperken ons in deze mededeling tot de maatregelen die rechtstreeks verband houden met de naleving van het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011. In hun hoedanigheid van prudentiële toezichthouder beoordelen de ECB, de NBB en de FSMA daarnaast ook of de verantwoordelijke van de compliancefunctie over de vereiste passende deskundigheid beschikt. Bij deze beoordeling kunnen zij eveneens rekening houden met de naleving van de vereisten inzake permanente opleiding.

¹³ Art. 36 en 37 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.